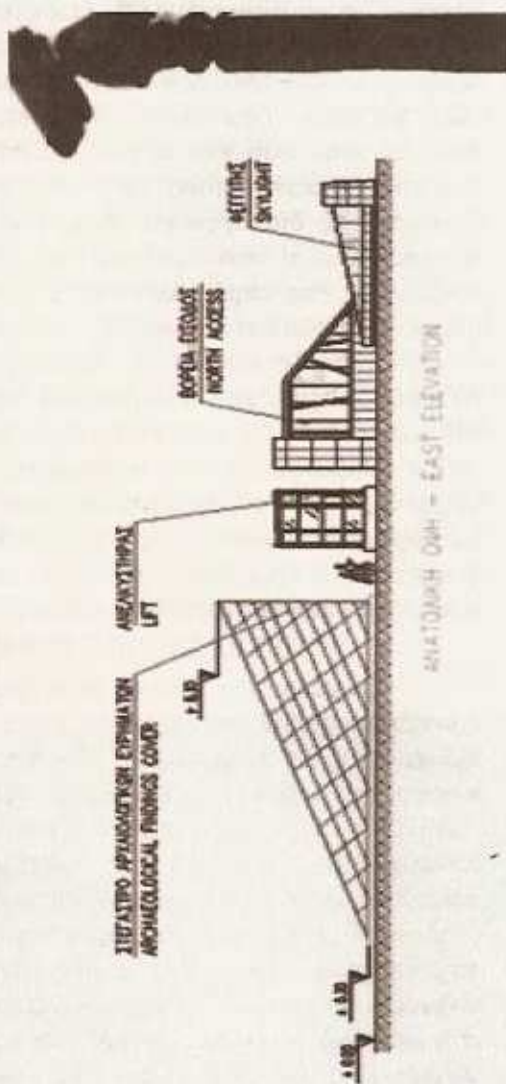

από μέσο μαζικής μεταφοράς
μέσο κοινωνικού ελέγχου
και εκπαιθάρησης

ΜΕΤΡΟ

Ο νέος σταθμός μετρό στο Αιγάλεω, που εγκαινιάστηκε με αμφιλεγόμενους τρόπους, αφηνιδίως και με μυστικότητα στις 24/5/2007 αλλά και "επίσημα" λίγες μέρες αργότερα, αποτελεί σύμφωνα με τις κρατικές διακηρύξεις ένα έργο που θα **"αλλάξει δραστικά την εικόνα σε υποβαθμισμένες περιοχές της Πρωτεύουσας"**. Η επέκταση της γραμμής 3 προς τις δυτικές γειτονιές της Αθήνας αναμένεται να εξυπηρετεί καθημερινά 80000 επιβάτες, αλλά η αύξηση της ταχύτητας των μετακινήσεων των κατοίκων των περιοχών αυτών είναι μόνο η μια πλευρά των αλλαγών που επίκεινται με την έλευση του μητροπολιτικού σιδηρόδρομου. Πίσω από τις δηλώσεις που αφορούν τις αλλαγές τόσο στο Αιγάλεω όσο και στον Ελαιώνα και τον Κεραμεικό, όπου θα δημιουργήθηκαν επίσης νέοι σταθμοί, στην ουσία διατυπώνεται η πρόθεση της διαμόρφωσης ενός νέου τοπίου στην πόλη μας που θα ανταποκρίνεται στα πρότυπα της κατανάλωσης, του ελέγχου, της ασφάλειας, της εκμετάλλευσης που το υπάρχον σύστημα επιχειρεί να επιβάλει σε όλη την έκταση της κοινωνίας.

Ακριβώς επειδή το μετρό είναι ένα μεταφορικό μέσο που ανταποκρίνεται στις ανάγκες, οι οποίες διαμορφώνονται από το σύγχρονο τρόπο ζωής, δεν θα μπορούσε με τη δομή και τη λειτουργία του να μη συμβάλει και στην αναπαραγωγή των επίπλαστων αναγκών που χαρακτηρίζουν την καπιταλιστική καθημερινότητα. Το μετρό αποτελεί ένα πρότυπο δημόσιου χώρου, όπου προβάλλονται και επιβάλλονται οι σύγχρονες, κυριαρχικές συμπεριφορές, οι σύγχρονες κυριαρχικές κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες.

ΕΛΕΓΧΟΣ-ΕΠΙΤΗΡΗΣΗ-ΚΑΤΑΣΤΟΛΗ

Το μετρό της Αθήνας πλασάρεται ως ένα από τα ασφαλέστερα του κόσμου καθώς, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της εταιρείας, **"στα 4.5 χρόνια της λειτουργίας του δεν έχει καταγραφεί καμία πράξη κακουργηματικού χαρακτήρα"**. Άραγε στα δεκάδες χρόνια λειτουργίας του ΗΣΑΠ και των άλλων μεταφορικών μέσων της πρωτεύουσας πόσες κακουργηματικές πράξεις διαπράχθηκαν; Για αυτή την περιώνυμη ασφάλεια λοιπόν χρησιμοποιούνται εξελιγμένα τεχνολογικά μέσα (**"κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης, σύστημα πυρανίχνευσης και πυρόσβεσης, συστήματα επιτήρησης και συναγερμού, φορητοί ανιχνευτές χημικών και εκρηκτικών ουσιών, ατομικός εξοπλισμός προστασίας για τους επιβάτες και το προσωπικό και ειδικό λογισμικό που τοποθετήθηκε στο κλειστό σύστημα τηλεόρασης για να εντοπίζει άμεσα κάθε εγκαταλελειμμένο αντικείμενο μετά του ολυμπιακούς αγώνες του 2004"**), καθώς και ειδικό προσωπικό με

αδιάλειπτη παρουσία σε όλους τους χώρους των σταθμών ("**ειδική Υπηρεσία Ασφαλείας και Ελέγχου, προσωπικό ασφαλείας από συνεργαζόμενες ιδιωτικές εταιρείες φύλαξης και Ειδικοί Φρουροί της Ελληνικής Αστυνομίας, στους σταθμούς Σύνταγμα και Ορόνια Λειτουργούν και γραφεία της Ελληνικής Αστυνομίας**"). Και φυσικά το προσωπικό συμμετέχει σε "**ειδικές διεθνείς επιτροπές και συνεργάζεται με αντίστοιχους φορείς του εξωτερικού, ανταλλάσσοντας εμπειρίες και γνώσεις**". Μέσα στις αρμοδιότητες του προσωπικού, εκτός της τήρησης της τάξης και της ασφάλειας, είναι και να εντοπίζει όσους βρίσκονται ή κατευθύνονται προς τις αποβάθρες του μετρό χωρίς επικυρωμένο αντίτιμο του εισιτηρίου και να τους καταστέλλει είτε φυσικά, είτε οικονομικά με βαρύτατα πρόστιμα.

Με αυτό τον τρόπο δημιουργείται μια σφιχτά ελεγχόμενη περιοχή, όπου ο κάθε ένας και η κάθε μια είναι ύποπτοι και εν δυνάμει έκνομοι, ένας χώρος που βρισκόμαστε υπό διαρκή επιτήρηση. Αυτό το περιβάλλον, όπου κάθε κίνηση καταγράφεται και οι άνθρωποι περιστοιχίζονται από ένστολους φρουρούς έχοντας διαρκώς την αίσθηση ότι κάτι κακό θα συμβεί για να είναι αναγκαία τόσο επιτήρηση, αναπόφευκτα οδηγεί τελικά σε ένα αντίθετο από το "επιθυμητό αποτέλεσμα", να δημιουργεί στον κόσμο φόβο και ανασφάλεια.

Και φυσικά, έγινε ήδη αισθητή από την πρώτη μέρα της λειτουργίας του μετρό η έντονη παρουσία κάθε είδους αστυνομίας, "κλασσικής", δημοτικής και σεκιούριτι, επβεβαιώνοντας τις χειρότερες εκτιμήσεις για το νέο καθεστώς κοινωνικού ελέγχου και καταστολής στην περιοχή μας.

ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΖΩΝΗ

Το μετρό αποτελεί ένα ακόμη θύλακα υγειονομικού ελέγχου στην πόλη, μια ζώνη πρότυπο για τη γενικότερη διαχείριση των δημόσιων χώρων στην οποία προσβλέπει η κυριαρχία, διαμορφώνοντας η ίδια τους κανόνες μετακίνησης, πειθάρκησης και συμπεριφοράς. Μια σειρά από απαγορεύσεις όπως **"το κάπνισμα, η μεταφορά εύφλεκτων ή επικίνδυνων υλών, υλικών και αντικειμένων, η μεταφορά ενοχλητικών αντικειμένων (Ογκώδη ή Υπερμεγέθη Αντικείμενα, Ποδήλατα κλπ.), η κατανάλωση ποτού & φαγητού, η επιβίβαση στους συρμούς υπό την επίρεια αλκοόλ ή ναρκωτικών, η παραμονή στις αποβάθρες μετά την έλευση δυο συρμών, η πώληση ή διανομή αγαθών ή υπηρεσιών, η χρήση μουσικών οργάνων, η επαιτεία ή παρενόχληση επιβατικού κοινού, η ρύπανση κ.α."** κατοχυρώνονται νομικά και η οποιαδήποτε παρέκκλιση τιμωρείται φυσικά και οικονομικά. Όσοι χρησιμοποιούν το μετρό εξαναγκάζονται από τα συστήματα παρακολούθησης και το προσωπικό ασφαλείας να τηρούν τους κανόνες λειτουργίας αυτού του αποστειρωμένου μέσου. Οι "οδηγίες" για το πως οφείλουμε να είμαστε μέσα στους χώρους του μετρό βρίσκονται παντού αναρτημένες σε ταμπέλες και επαναλαμβάνονται μαγνητοφωνημένες ώστε να εντυπώνονται στη συνείδηση του καθενός/μιας. Σε αυτό το "καταστατικό καθωσπρεπισμού", που αφορά τους χώρους του μετρό, εξισώνονται σε "επικινδυνότητα" πράξεις που αντικειμενικά δεν μπορούν να επφέρουν αντίστοιχα αποτελέσματα (πως μπορεί να είναι το ίδιο να μεταφέρεις εύφλεκτες ύλες με το να πεις νερό ή να παίξεις μουσική;). Παρόλα αυτά, ομογενοποιείται μια σειρά επιβολών που ορίζουν το νόημα του σεβασμού - προς το ίδιο το μέσο και τους ανθρώπους που το χρησιμοποιούν- με νέα μέτρα και σταθιά.

ΖΩΝΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ

Σε όλους τους χώρους του μετρό υπάρχουν διαφημίσεις, εικαστικές παρεμβάσεις, αρχαιολογικές εκθέσεις και εκθέσεις τέχνης. Κάθε λίγα μέτρα, πίσω από μια γυαλιστερή βιτρίνα, κάποιο προϊόν "ζητιανεύει" σιωπηλά. Παντού μέσα στους σταθμούς είναι διάχυτη η κουλτούρα της κατανάλωσης. Πουθενά δεν θα δούμε τίποτα άλλο εκτός από πράγματα που ζπάνε αγοραστές, θαυμαστές, ιδιοκίτες. Ήδη στο εσωτερικό των σταθμών μελετάται η λειτουργία υπόγειων καταστημάτων, αλλά ούτως ή άλλως το εκεί μέσα διαμορφωμένο περιβάλλον λειτουργεί ενισχυτικά ως προς την "ανάγκη της κατανάλωσης", η οποία μπορεί άνετα να εκτονωθεί στην επιφάνεια. Στην ίδια λογική η ανάπλαση στην επιφάνεια των σταθμών δημιουργεί το ιδανικό περιβάλλον για την επέλαση των καταναλωτών.

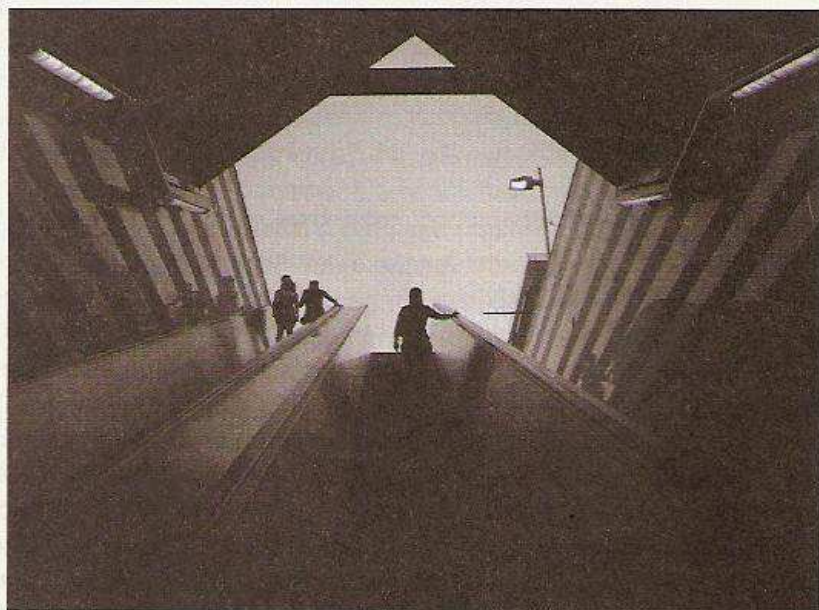
Η οικονομική αναδιάρθρωση που επέρχεται με την ύπαρξη του συγκεκριμένου μέσου δημιουργεί μια ζώνη κατανάλωσης στην ευρύτερη

περιοχή των σταθμών με σημείο αναφοράς την αυξημένη κινητικότητα καταναλωτών, οι οποίοι προσέρχονται με το μετρό. Έτσι και στο Αιγάλεω την περιοχή θα κατακλείσουν τα διάφορα παραρτήματα πολυεθνικών ή μη εταιρειών, αλυσίδες γρήγορης εστίασης, εταιρείες κινητής τηλεφωνίας, τράπεζες, επώνυμες επιχειρήσεις ένδυσης, υπόδησης και οικιακού εξοπλισμού κ.α. εκτοπίζοντας τις μη ανταγωνιστικές, μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΕΣ ΑΞΙΕΣ ΤΗΣ ΓΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ

Ο σταθμός του μετρό στο Αιγάλεω δεν θα αποτελούσε ένα από τα κρατικά σχέδια αν δεν συνδυαζόταν και με άλλα επιχειρηματικά πλάνα στη περιοχή. Το ραντεβού του μετρό, της ανάπλασης του Ελαιώνα και του ΙΚΕΑ δεν έγινε στα τυφλά. Για να δρομολογηθεί το κάθε ένα από τα παραπάνω καπιταλιστικά εγχειρήματα το ένα προϋπέθεσε και προϋπολόγισε το άλλο. Η ανάπλαση του ελαιώνα, ενώ είχε προαναγγελθεί από το 1994, δρομολογήθηκε μετά την απόφαση της κατασκευής του γηπέδου του Παναθηναϊκού και των εμπορικών κέντρων στην περιοχή ταυτόχρονα με το έργο του μετρό χωρίς το οποίο δε θα μπορούσαμε να μιλάμε για γήπεδο 40.000 θέσεων και κιλιάδες πελάτες εμπορικών μεγαθηρίων. Στην ίδια λογική το ΙΚΕΑ δε θα επέλεγε τη συγκεκριμένη περιοχή για το χτίσιμο των εγκαταστάσεών του αν δεν είχε υπολογίσει σοβαρά την πρόσβαση των πελατών του. Ήδη τα δρομολόγια όλων των λεωφορείων που διασχίζουν το Αιγάλεω έχουν αλλάξει με τέτοιο τρόπο ώστε κατεβαίνοντας την οδό Παπαναστασίου να περνούν από το εκκολλαπτόμενο μαγαζί των ΙΚΕΑ.

Η αναδιάρθρωση που πρόκειται να εξελιχθεί τα αμέσως επόμενα χρόνια στο Αιγάλεω εξαιτίας του συνδυασμού των παραπάνω καπιταλιστικών εγχειρημάτων προβλέπεται να αλλάξει σημαντικά κάθε σφαίρα της κοινωνικής ζωής προς την κατεύθυνση της εξυπηρέτησης των ομάδων μεγάλων συμφερόντων. Η αναμενόμενη αύξηση των αντικειμενικών αξιών των ακινήτων θα οδηγήσει στην αγορά αποκλειστικά από τη μεγαλομεσαία τάξη και επομένως στην αναδιάταξη των μικρομεσαίων στρωμάτων της περιοχής. Ήδη τρία χρόνια πριν από την έναρξη λειτουργίας του σταθμού παρατηρήθηκε αύξηση των ενοικίων στην περιοχή του Εσταυρωμένου και τις παρακείμενες γειτονιές και μετά το Μάιο του 2007 θα πρέπει να περιμένουμε ακόμα μεγαλύτερες αυξήσεις και τη συνακόλουθη εκδίωξη των προλεταρίων από την περιοχή. Η αύξηση του συντελεστή δόμησης θα αλλάξει την όψη ολόκληρης της πόλης με υπερσύγχρονα οικιστικά μεγαθήρια που θα περιορίσουν ή θα εκτοπίσουν εκβιαστικά με πολεοδομικές κατασταλτικές μεθόδους τις "αναχρονιστικές" γειτονιές. Σε μερικά χρόνια η ευρύτερη περιοχή φαίνεται πως θα αφορά μόνο αυτούς που θα μπορούν να ανταποκριθούν στο νέο κόστος ζωής της πόλης.

Το μετρό του Λονδίνου αριθμεί πλέον ενάμισι αιώνα ζωής, σε άλλες ευρωπαϊκές πρωτεύουσες μισό αιώνα και στην Αθήνα του 2007 οι μοντέρνες τρύπες του μετρό έφτασαν στο σημείο να θεωρούνται ένα μεγάλο κατόρθωμα. Το μετρό στην Αθήνα δεν χρειάστηκε να εκσυγχρονιστεί γιατί απλά δεν υπήρχε. Φτιάχτηκε απευθείας σύγχρονο με ό,τι αυτή η έννοια σημαίνει στο πλαίσιο του καπιταλισμού. Εφαρμόζει άμεσα όλη την ευρωπαϊκή εμπειρία χωρίς να έχει καμία αντιστοίχιση με την εξέλιξη του μέσου αυτού μέσα στις συγκεκριμένες κοινωνίες και, όπως είναι φυσικό, την εφαρμόζει σε τέτοιο βαθμό που να διαφέρει με απόσταση από κάθε άλλο γηγενές μέσο μαζικής μεταφοράς. Κι έτσι, ο υπόγειος "παράδεισος" του μετρό δεν έχει απολύτως καμία σχέση με την επίγεια "κόλαση" της πλατείας αττικής, του μεταξουργείου, του αγίου αντωνίου, του αγίου δημητρίου, του κεραμικού, του βοτανικού, του αγάλεω.

Ο χαρακτήρας του μετρό, πάντα στο πλαίσιο της "δημοκρατικής σκέψης", είναι διαταξικής ή υπερταξικής αναφοράς, καθώς έρχεται να εξυπηρετήσει άμεσες κοινωνικές ανάγκες. Στην ουσία, όμως, αποτελεί κατεξοχήν επιθετικό ταξικό πρότυπο

καθιερώνοντας μια ανταγωνιστική κοινωνική σχέση, προσβάλλοντας και προκαλώντας ευθέως την αταξία και την πολυποικιλότητα των φτωχών προασίων μέσα από τα οποία διέρχεται. Από αυτήν την αταξία και την πολυποικιλότητα λοιπόν απειλείται και απέναντι σε αυτά τα κοινωνικά χαρακτηριστικά οπλίζεται με κάθε τρόπο. Η ιλουστρασιόν ατμόσφαιρα, η επιτηδευμένη και εκκωφαντική αποστείρωση, οι ένοπλοι φρουροί, οι κάμερες, οι μεγαφωνικές επιπλήξεις, αυτό που θέλουν είναι να θυμίζουν σε όλους πώς τα αφεντικά αντιλαμβάνονται την προοπτική για όλους ανεξαιρέτως τους δημόσιους χώρους, την προοπτική που διεκδικούν για ολόκληρη την κοινωνία. Με αυτόν τον τρόπο το μετρό από λειτουργικό μέσο μαζικής μεταφοράς καταντάει ένας χώρος ασκήσεων υποταγής και εκπειθάρχησης.

Όσο, όμως, και επιθετικά να είναι τα χαρακτηριστικά αυτού του "πρότυπου" δημόσιου χώρου δεν θα μπορέσουν ποτέ να επιβληθούν σε εκείνους τους κοινωνικούς χώρους της μητρόπολης που είτε δεν μπορούν -φύσει και θέσει- είτε δεν θέλουν να συμμεριστούν τον καπιταλιστικό εκσυγχρονισμό. Έτσι, το μετρό θα σέρνει μόνιμα την κουλτούρα των επιβολών του κάτω από την πόλη γιατί στην επιφάνειά της πάντα θα υπάρχουν πολλές και διαφορετικές κουλτούρες που θα υπερασπίζονται την ύπαρξή τους με κάθε τρόπο, νόμιμο ή παραβατικό, εναντιωματικά στην καπιταλιστική ομογενοποίηση και τον καταναγκαστικό στρατιωνισμό. Γι' αυτό η κουλτούρα του μετρό θα είναι μια κουλτούρα φόβου. Ο κόσμος των πάμφτωχων, των απόκληρων και των αποκλεισμένων, όμως, όσο ανεπιθύμητος είναι μέσα στην ευρωπαϊκή επιτήδευση τόσο μίσος και της επιφυλάσσει.

Αν το μετρό ανίκηει ήδη στις μωροφιλοδοξίες των κυρίαρχων, είναι σίγουρο ότι θα δυσκολευτούν να τις βγάλουν από τις τρύπες του μετροπόντικα. Γιατί, απλά, **οι δημόσιοι χώροι δεν πρόκειται να γίνουν υγειονομικές ζώνες, καταναλωτικά πάρκα και στρατώνες κοινωνικής εκπειθάρχησης.**

ΑΝΑΠΛΑΣΗ
ΕΣΤΙΟΝΑ

ΙΚΕΑ

ΜΕΤΡΟ

Αλήθεια, για ποιούς "αλλάζει" το Αιγάλεω;

Η "ανάπλαση" της πόλης έχει να κάνει με τα συμφέροντα του καπιταλισμού κι όχι με αυτά των κατοίκων της. Η αύξηση των αντικειμενικών αξιών των ακινήτων θα διώξει τους πιο φτωχούς από τους ενοικιαστές, οι ήδη ανυπόφορες εργασιακές σχέσεις και η ανεργία λόγω του σκληρού ανταγωνισμού των κεφαλαίων θα επιταχύνει σε βάρος των μισθωτών συλλάβων, το κοινωνικό τοπίο θα επιβαρυνθεί από τους μηχανισμούς ελέγχου και κρατικής καταστολής, η κατανάλωση θα πνίξει την πόλη στην πιο βαθιά αλλοτοίωση.

Οι αλλαγές στην πόλη ή θα έρθουν στα μέτρα των πραγματικών αναγκών ελευθερίας και αξιοπρέπειας από τους ίδιους τους ανθρώπους που ζουν σε αυτήν ή θα υπονομευτούν με κάθε τρόπο.

πρωτοβουλία αναρχικών Αιγάλεω

